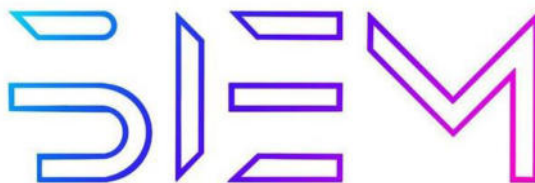

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Економічні проблеми сталого розвитку

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції студентів та
молодих вчених імені професора Балацького О. Ф.
(Україна, Суми, 4 – 5 грудня 2021 р.)

Суми
Сумський державний університет
2021

УДК [330.34+330.336](063)
Е45

Рецензенти:

Л. Л. Гриценко – доктор економічних наук, професор кафедри фінансів і підприємництва у навчально-науковому інституті фінансів, економіки та менеджменту імені Олега Балацького у Сумському державному університеті;

Є. В. Мишенін – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування навчально-наукового інституту ФЕМ Сумського державного університету;

*Рекомендовано вченою радою
Сумського державного університету
(протокол № 4 від 16 грудня 2021 р.)*

Е45 Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених імені професора Балацького О. Ф. «Економічні проблеми сталого розвитку» / за заг. ред.: Т. А. Васильєвої, І. В. Тютюнник – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 227 с.

До збірника ввійшли матеріали щорічної науково-практичної конференції «Економічні проблеми сталого розвитку» імені проф. О.Ф. Балацького, в яких наведені результати наукових досліджень, виконаних молодими вченими та студентами різних країн із наукових напрямів, пов'язаних з економічними, управлінськими проблемами сталого розвитку в різних сферах актуальних наукових досліджень та практичній діяльності інститутів і сучасних організацій.

Для науковців, викладачів вищих навчальних закладів, студентів, аспірантів, докторантів та всіх, хто цікавиться науково-практичними проблемами сучасної економіки й теорії управління.

The collection consists of materials from annual International scientific-practical conference “Economical Problems of Sustainable Development”. The abstracts represent the results of scientific research applied in different countries in different spheres corresponded to the economic and managerial problems of sustainable development of actual activities of the institutions and modern organizations.

The conference is intended for academic scholars, scientists, representatives of HEIs, students, Ph. D. students, Post-Does and all who is interested in scientific and practical problems of modern economics and management.

УДК [330.34+330.336](063)

© Колектив авторів, 2021

© Сумський державний університет, 2021

ЗМІСТ

<i>Iryna Katorska, Alina Vysochyna</i>	FISCAL EFFECTIVENESS OF CORPORATE TAX	8
<i>Н. Г. Пігуль, А. Черевань</i>	ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ ТА ЗАКОРДОНОМ	11
<i>Шморгаль В.В., Боронос В.Г.</i>	ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК В УКРАЇНІ	15
<i>Павленко Л. Д., Кузнецов Д. В.</i>	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ПОБУДОВИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ	18
<i>Деркач Л.С., Гриценко Л.Л.</i>	УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА	22
<i>Лопушинська О. В., Вовк М. О.</i>	МЕТОДИКА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ	25
<i>Мельник О.В., Мирошниченко Ю.О.</i>	ДУАЛЬНА ОСВІТА: ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКОЇ МОДЕЛІ І ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ	27
<i>Кобушко І. М., Давиденко Т.Ю.</i>	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У СФЕРІ ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	30
<i>Басанець І.В., Котенко Н.В.</i>	Управління податковими ризиками в умовах економічної кризи	33
<i>Shkola V.Y., Kiyapenko A. V.</i>	MODELS OF human capital MANAGEMENT in AN INTERNATIONAL COMPANY	36
<i>I.S. Marekha</i>	International economic relations under formation of industrial civilization	38
<i>Темченко А.В.</i>	МЕХАНІЗМ РЕГУЛЮВАННЯ ВУГЛЕЦЕВИХ КОРДОНІВ В ЄС	40
<i>Кравченко О.В., Кравченко Д.О.</i>	корпоративна Соціальна відповідальність у системі сталого розвитку	43
<i>Воронцова А. С., Джобава Е. Г.</i>	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОСТУПУ У СФЕРІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ВІДПОВІДАЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ: ТАКСОНОМІЯ ЄС	46

<i>Бурденко І.М., Новикова Д.А.</i>	МОДЕЛІ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	48
<i>Білоус Ю. Г., Котенко Н. В.</i>	Аналіз впливу пандемії Covid-19 на податкові надходження до бюджету Сумської області	51
<i>Сидоренко А.А., Койбічук В.В.</i>	ОГЛЯД ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА СФЕРИ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	54
<i>Bozhenko V.V., Pihul Ye.I.</i>	DRIVERS FOR FINTECH MARKET DEVELOPMENT	56
<i>Melnyk L.G., Dehtyarova I.B., Nikitchenko V.S.</i>	THE INTERNET OF THINGS AS THE BASIC DISRUPTIVE TECHNOLOGY IN INDUSTRY 4.0: THE EU EXPERIENCE	58
<i>Сабадаш В. В., Харченко Д. В.</i>	PROFIT vs CASH FLOW: РЕАЛІЇ ДИЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО ВИБОРУ	61
<i>Гриценко П.В., Гура О.Ю.</i>	ОГЛЯД СТРАТЕГІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ З КЛІЄНТОМ ЧЕРЕЗ ПІДВИЩЕННЯ КЛІЄНТООРІЄНТОВАНOSTІ	64
<i>Zihui Ji, Iryna Sotnyk</i>	THE IMPACT OF CHINA'S RENEWABLE ENERGY DEVELOPMENT ON THE WORLD ДЕТЕРМІНАНТИ ІНВЕСТУВАННЯ У ВІДНОВЛЮВАНУ ЕНЕРГЕТИКУ В	66
<i>Сотник І. М.</i>	ДОМОГОСПОДАРСТВАХ	69
<i>Besedin M., Kubatko O.V.</i>	STARTING YOUR OWN BUSINESS (TEA SHOP)	74
<i>Ancibor T., Kubatko O.V.</i>	PROBLEMS FACED BY STARTUPS	76
<i>Berestovskaya Yu.M., Kubatko O.V.</i>	CREATING A BUSINESS SELLING COLD DRINKS	78
<i>Солярова Катерина, Кубатко О.В.</i>	СТИМУЛЮВАННЯ ПРОДАЖ В БІЗНЕС СЕРЕДОВИЩЕ	80
<i>Остапенко М. Ю., Кубатко О.В.</i>	ШЛЯХИ ЗМЕНШЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ	82
<i>Карпіщенко О.І., Матющенко Марина</i>	МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН	84
<i>Карпіщенко О.І., Гура О.Ю.</i>	МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ, ЙОГО КЛАСИФІКАЦІЯ І РОЛЬ У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	87
<i>Коваленко Є.В., Михайлова Ю.В.,</i>	КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ В ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	90

<i>Харченко Д.В.</i>	РОЛЬ ДІЛОВОГО ЕТИКЕТУ В УСПІШНІЙ	92
<i>Коваленко Є.В.,</i>	МІЖНАРОДНІЙ КООПЕРАЦІЇ КОМПАНІЇ	
<i>Полицук А.С.</i>	МЕХАНІЗМ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ ІТ-	
<i>Карінцева О.І.,</i>	КОМПАНІЇ	94
<i>Григоренко Є. І.</i>	В УМОВАХ COVID-19	
<i>Карінцева О.І.,</i>	КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ	
<i>Кіріл'єва А.В.</i>	«ЗЕЛЕНОГО» ТРАНСПОРТУ, ЯК	97
<i>Карінцева О.І.,</i>	ІННОВАЦІЙНА СФЕРА ІНВЕСТИВАННЯ	
<i>Фалько К.С.</i>	МОЖЛИВІ МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ	100
<i>Харченко М.О.,</i>	ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ	
<i>Отроценко М.В.</i>	ДІЯЛЬНОСТІ	104
<i>Карінцева О.І.,</i>	ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ЦИФРОВОЇ	
<i>Харченко М.О.,</i>	ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ	107
<i>Гончаренко І.М.</i>	ПЕРСПЕКТИВНІ ВИДИ БІЗНЕСУ У	
<i>Харченко М.О.,</i>	МАЙБУТНЬОМУ	110
<i>Скрипка Є. О.</i>	ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА В	
<i>Дерев'яно Ю. М.,</i>	УМОВАХ обмежень	113
<i>Купченко А. С.</i>	ОЧІКУВАННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ, ЯК	
<i>Цукан С.В.,</i>	ФАКТОР ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ	117
<i>Мирошниченко Ю.</i>	БІЗНЕСУ	
<i>Кобушко І. М.,</i>	МОТИВАЦІЙНА МОДЕЛЬ В УПРАВЛІННІ	
<i>Чухно Р. Ю.</i>	ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ	120
<i>Опанасюк Ю.А.,</i>	ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ	
<i>Роменська А.</i>	ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ І	123
<i>Matvieieva Yu.,</i>	ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ	
<i>Kursenko Anastasiia</i>	Система мотивації праці в органах місцевого	126
<i>Матвєєва Ю.Т.,</i>	самоврядування	
<i>Дяченко О.О.</i>	The benefits of developing a virtual office in	128
<i>Матвєєва Ю.Т.,</i>	today's world, case study on Aqualife Company by	
<i>Лісовська Д.В.</i>	Kinetico	131
<i>Жулавський А.Ю.,</i>	Проблеми забезпечення ефективної системи	
<i>Пушкарь А.Я.</i>	державного регулювання соціально-	133
<i>Жулавський А.Ю.,</i>	економічного розвитку регіонів України	
	ПЕРЕДУМОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ Навчально-	135
	мотиваційНИХ факторІВ У сучасних студентів	
	ЗАРУБІЖНИХ ТА ВІТЧИЗНЯНИХ ВНЗ	
	ПОЗИТИВНІ СТРОНИ КОНФЛІКТУ В	
	ОРГАНІЗАЦІЇ	
	ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СИСТЕМІ	

<i>Білоус Д.А.</i>	ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	
<i>Smolennikov Denys,</i>	APPROACH TO THE FORMATION OF CITY	137
<i>Dubrovina Olena</i>	BRAND MANAGEMENT	
	МЕТОДОЛОГІЯ ТА ПАРАМЕТРИЗАЦІЯ	
	ОЦІНКИ РІВНЯ	
<i>Котенко С.І.</i>	КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	140
	ОРГАНІЗАЦІЇ	
<i>Мартинець В. В.,</i>	ВЕНЧУРНЕ ІНВЕСТУВАННЯ ТА ЙОГО РОЛЬ	143
<i>Ісаєва О. М.</i>	В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	
<i>Мартинець В. В.,</i>	ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ЯК ФАКТОР	146
<i>Пилипенко А. Ю.</i>	РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ (НА	
	ПРИКЛАДІ АТ "АЛЬФА-БАНК")	
<i>Кобушко Я.В.,</i>	ФОРМУВАННЯ кадрової стратегії В	149
<i>Дубровіна О.</i>	СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ	
<i>Лаврик Є. І.</i>	СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ УПРАВЛІННЯ	151
	КОМУНАЛЬНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	
<i>Балагуровська І.О.</i>	НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ	153
	ПРИНЦИПІВ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ	
<i>Кубатко В.В.,</i>	ВИБІР СТИЛЮ УПРАВЛІННЯ В СУЧАСНИХ	155
<i>Криштопа С. В.</i>	ОРГАНІЗАЦІЯХ	
<i>Кубатко В.В.,</i>	ВІДДАЛЕНА РОБОТА ЯК ОДНА ІЗ	157
<i>Мишакова М. В.</i>	СУЧАСНИХ ФОРМ ЗАЙНЯТОСТІ	
<i>Мауворода Тetyana,</i>	ASPECTS OF NATIONAL INVESTMENT	159
<i>Chitakova Daniela</i>	POLICY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT	
	GOALS IN UKRAINE	
<i>Павленко О.О.,</i>	ВИКОРИСТАННЯ КЛАСТЕРНОГО ПІДХОДУ	161
<i>Максименко І.О.,</i>	В ТЕРИТОРІАЛЬНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ	
<i>Шкуліпа О.І.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ PR-	164
<i>Древаль О.Ю.,</i>	ТЕХНОЛОГІЙ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
<i>Єфімова Ю.С.</i>	ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ	167
<i>Древаль О.Ю.,</i>	ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
<i>Перепелиця А.Ю.</i>	ІНСТИТУЦІЙНА АКРЕДИТАЦІЯ ЗАКЛАДУ	169
<i>Артюхов А.Є.</i>	ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЕЛЕМЕНТ	
	ДОСЯГНЕННЯ СТАТУСУ	
	ДОСЛІДНИЦЬКОГО: ВИБІР ІНДИКАТОРІВ	
	СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ВПЛИВУ	
<i>Івахненко О.М.</i>	ВПЛИВ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	171
	КЕРІВНИКІВ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ НА	
	ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ	
<i>Волк А. С.,</i>	РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ В	175

ПЕРСПЕКТИВНІ ВИДИ БІЗНЕСУ У МАЙБУТНЬОМУ

д.е.н., проф. Карінцева О.І.,

к.е.н, доц. Харченко М.О.,

студентка Гончаренко І.М.

Сумський державний університет, Україна

Майбутнє приходить неочікувано швидко. З одного боку зростання чисельності населення планети та прискорення швидкості економічних процесів, з іншого – кризові наслідки, що спричинені пандемією. Саме в цих умовах з'являються нові можливості для подальшого розвитку соціально-економічних систем. Ці передумови формують підґрунтя для розвитку нових напрямів бізнесу, що будуть ефективними в майбутньому.

1. Інтернет-інфраструктура. В умовах пандемії коли підприємства розширили свої онлайн-взаємодії, з'явилася необхідність серйозного оновлення Інтернет-інфраструктури. Компанії, які шукають життєздатні рішення для задоволення своїх потреб в Інтернеті, можуть працювати на так званій «high-capacity backbones». Це процес підключення захисту доступу до мережі (NAP) у глобальному масштабі – власники бізнесу мають контроль над загальним станом свого комп'ютера та пов'язаними пристроями. Для бізнесу, який вирішив володіти власною Інтернет-інфраструктурою, є кілька переваг, таких як: економічна вигода (оплата за запитом за послуги); місце незалежності; безпека.

2. Онлайн терапія. Зокрема, «Better Help» змінює спосіб спілкування людей із професійною підтримкою та виступає лідером у сфері онлайн-консультування. Пандемія зіграла фундаментальну роль у зростанні доступних варіантів терапії в Інтернеті. Карантин, блокування та обмежена соціальна взаємодія спричинили страждання для багатьох. Пропоноване рішення – додатки для онлайн-терапії та психічного здоров'я. Підключення людей до кваліфікованих та підготовлених терапевтів або консультантів за допомогою різноманітних опцій, таких як відеочат та текстові повідомлення стало ефективним. Очікується, що ця \$259,9 мільйонна індустрія зросте за показником CAGR на 24,65% від сьогодні і до 2026 року. Конкуренція може бути, але, очевидно, і попит.

3. Послуги з мікромобільності. Прикладами виступають велосипеди та електро-самокати, перевагами яких є компактність та можливість уникати заторів. Очікується, що створений прогноз щодо мікромобільності до 2030 року складає приблизно 200–300 мільярдів доларів лише в США. Можливі перспективи розвитку для бізнесу на ринку оренди мікромобільності обумовлені тим, що цей напрямок краще пов'язує людей з громадським

транспорт; зменшує потребу в «повнорозмірних» транспортних засобах, тим самим мінімізуючи затори; зменшує викиди парникових газів.

4. Аутсорсинг. Згідно з доповіддю Світового економічного форуму (WEF), робоче середовище зміниться в майбутньому, а аутсорсинговий бізнес буде розвиватися в найближче десятиліття. Журнал Forbes показав, що 50% населення розвинених країн, таких як Америка, Австралія, Канада, працюють самостійно, але для роботи їм потрібні працівники. Якщо вони наймають працівників на місцях, вони не можуть отримати хороший прибуток через великі операційні витрати. Отже, щоб зменшити стартові витрати та максимізувати прибуток, підприємства передають проект на аутсорсинг людям країн, що розвиваються, де освічені люди доступні за досить дешевою вартістю (Мельник, 2012; Сотник та ін., 2018). Індія та Китай – це хороші приклади. У той же час люди з країн, що розвиваються, особливо з Індії, Філіппін тощо, заробляють непогані гроші на вільному бізнесі. Люди пропонують віртуальні послуги в Інтернеті та з кожним днем збільшують свій бізнес, а це означає, що фріланс стає однією з найкращих майбутніх бізнес-ідей.

5. Відновлювані та чисті енергоносії та енергозбереження (Мельник, 2017). Перехід на відновлювані джерела енергії, дозволить не тільки зберегти довкілля, а й отримати економічні переваги (Мельник та ін., 2018; Мельник та ін., 2021, Мельник, 2020). Це одна з найперспективніших сфер розвитку бізнесу в майбутньому.

Кожний з цих напрямів має величезний потенціал на наступне десятиліття. Деякі можуть виглядати більш реалістичними, ніж інші. Деякі варіанти можуть спричинити більший ризик, ніж інші. Але всі вони можуть бути перспективними для розвитку бізнесу, якщо є стратегія і готовність докласти зусиль.

Список використаної літератури

1. Як заробити в умовах карантину. Ідеї бізнесу в кризу COVID-19. 2020. URL: <https://homebiznes.in.ua/yak-zarobyty-v-umovakh-karantynu-idei-biznesu-v-kryzu-covid-19/>
2. Ідеї для бізнесу 2020 року. Топ-22 найцікавіших ідей. 28.02.2021. URL: <https://monetary-flow.com/idei-dlya-biznesu-2019/>
3. Рашкован В. П'ять ідей для бізнесу майбутнього. 04.08.2018. URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/pjat-idej-dlja-biznesu-majbutnoho-2486542.html>
4. Бізнес майбутнього: топ ідей для бізнесу 2021. 2021. URL: <https://boroda4.top/biznes-majbutnogo-top-ideyi-dlya-biznesu-2021/>
5. Як мікробільність впливає на комерційну нерухомість у США. 06.09.2019. URL: <https://www.cushmanwakefield.com.ua/uk/yak-mikromobilnist-vplivae-na-kommerciynu-nerukhomist-u-ssha>
6. Мельник Л. (2005). Основи стійкого розвитку: навч. посіб. / За ред. Л.Г. Мельника. Суми: Університетська книга, 654 с.

https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/44620/1/Melnyk_Osn_stiy_rozv.pdf

7. Мельник Л. (2009). Устойчивое развитие: теория, методология, практика: учебник / под ред. Л.Г. Мельника. Сумы: Университетская книга, 1230 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/44445/1/Melnyk_sustainable_development.pdf

8. Мельник Л. (2012). Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л.Г. Мельника. Сумы: Університетська книга, 864 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/80106/1/Melnyk_econom.pdf

9. Мельник Л., Каринцева А. (2018). Экономика и бизнес: учебник / под ред.: Л.Г. Мельника, А.И. Каринцевой. Сумы: Университетская книга, 608 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/80201/1/Ekonomika_2018_RSDU.pdf

10. Мельник Л., Каринцева О. (2021). Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Каринцевої. Сумы: Університетська книга, 316 с.

11. Мельник Л., Ковальов Б. (2020). Проривні технології в економіці і бізнесі (досвід ЄС та практика України у світлі III, IV і V промислових революцій): навчальний посібник / за ред. Л. Г. Мельника та Б. Л. Ковальова. Сумы: Сумський державний університет, 180 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/79621>

12. Мельник Л., Кубатко А. (2017). Экономика развития: учеб. пос. / под ред.: Л.Г. Мельника, А.В. Кубатко. Сумы: Университетская книга, 352 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/80184/1/%d0%adkonomyka_razvytyia.pdf

13. Мельник Л.Г. (2008). Социально-экономический потенциал устойчивого развития: учебник / под ред. проф. Л.Г. Мельника (Украина), проф. Л. Хенс (Бельгия). Сумы: Университетская книга, 1120 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/44621/1/Melnyk_SEP_UR.pdf

14. Сотник І. (2016). Мотиваційні механізми дематеріалізаційних та енергоефективних змін національної економіки: монографія / за заг. ред. І.М. Сотник. Сумы: Університетська книга, 368 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/80197/1/Sotnyk_natsionalna_ekonomika.pdf

15. Сотник І., Таранюк Л. (2018). Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник / за заг. ред.: І.М. Сотник, Л.М. Таранюка. Сумы: Університетська книга, 572 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/80114/1/Sotnik_torgivlja.pdf